

**R. P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, E Societate Iesv, In
Collegio Romano eiusdem Societ. olim Theologiæ
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Disputationes
Scholasticæ, Et Morales, De Sacramentis in ...**

Lugo, Juan de

Lugduni, 1652

5. Quid ponatur in calice ex vi verborum

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82340)

Tota substantia panis sit ex vi verborum terminus formalis à quo illius conversionis substantialis; respondendum est affirmatiue: si enim aliquid substantia panis remaneret substantia illis accidentibus, non essent vera verba in toto rigore, vt supra vidimus: quare ex vi, & veritate verborum tota substantia panis expellitur ab iis accidentibus, & per consequens tota est terminus formalis à quo illius conversionis ex vi verborum; quia esse terminum formalem à quo, nihil aliud est, quam esse illud, quod expellitur, vt succedat aliud in eodem munere circa aliquod tertium perseverans.

104. Si vero sensus sit, quod ex vi verborum tota substantia panis desinat esse in rerum natura, quam destinationem diximus supra necessariam esse, vt tota substantia panis dicatur conuertere in corpus Christi, tunc fatendum est, non conuertere ex veritate præcisa verborum, sed quasi per concomitantiam, seu consequentiam necessitatis: nam licet substantia panis maneret in rerum natura, dum tamen non maneret sub illis accidentibus, verba essent in omni rigore vera, & tamen tunc non conuerteretur substantia panis in corpus Christi, sed illud totum ex pane, & accidentibus conuerteretur in aliud totum ex eisdem accidentibus, & corpore Christi: nunc ergo substantia panis desinit propter necessitatem consequentem ad separationem ab accidentibus, vt supra explicuimus, atque ideo consequenter etiam, & non ex præcisa veritate verborum sit conuersio substantia panis in corpus Christi; ad veritatem enim verborum satis esset conuersio illius compositi ex pane, & accidentibus in illud aliud compositum ex corpore Christi, & eisdem accidentibus panis. Est ergo differentia quoad hoc inter terminum formalem à quo, & terminum formalem ad quem huius conversionis, quod ex vi verborum debet expelli tota substantia panis ab illis speciebus: non vero debet ex vi verborum poni tota substantia Christi sub eisdem speciebus: vnde oritur, quod ex vi verborum debeat conuertere totum compositum ex tota substantia panis, & accidentibus, non vero debeat ex vi verborum conuertere in compositum ex tota substantia Christi & accidentibus panis, sed solum per concomitantiam, non tamen requiritur, quod ex vi verborum præcisa conuertatur, & desinat esse substantia panis, sed quod expellatur ab illis accidentibus, vt iam diximus.

SECTIO V.

Quid ponatur in calice vi verborum.

105. Ex dictis de corpore, facile erit intelligere, quid de sanguine sentiendum sit. Dubitari ergo potest, primo an ex vi verborum ponatur forma substantialis in calice; an sola materia cum accidentibus sanguinis? Respondetur distinguendo: nam si supponatur, sanguinem informari anima rationali, sicut carnem, tunc eodem modo dicendum est, ex vi verborum poni materiam disunctam vel cum accidentibus sanguinis, vel cum informatione substantiali, quia habeat esse substantialiter sanguinem, quia eadem ratio est, quoad hoc, de sanguine, & de corpore. Si vero, iuxta probabilioris sententiam dicas, sanguinem non animari, sed habere peculiarem formam substantialem sanguinis, consequenter dicendum videtur, hanc formam poni ex vi verborum: contra hoc enim non vrgent rationes supra factæ contra formam rationalem: & aliunde videtur verius, quod sanguis in ratione sanguinis dicitur.

P. Ioan. de Lugo de Sacramentis.

in recto illam formam substantialem, sicut lac in ratione lactis, & vinum in ratione vini, dicunt in recto suas formas substantiales; ac per consequens sanguis vt sanguis non requirit ad veritatem verborum aliqua accidentia nec determinata, nec sub distinctione, sed solam materiam, & formam substantialem.

Dices, etiam si sanguis non animetur, probabile tamen est, non semper habere eandem formam, sed dum est in corpore, habere formam sanguinis quasi vitalis; extra corpus vero habere aliam formam quasi cadaueris sanguinis: quo supposito dubitari potest, quæ forma istarum significetur ex vi verborum; videtur enim naturam poni ex vi præcisa verborum, sed solum per concomitantiam. Respondeo, etiam si admittatur probabilitas Antecedentis, poni ex vi verborum nunc de facto formam substantialem sanguinis, quam habet in cælo; quia sanguis importat in recto materiam, & formam substantialem, sicut alia concreta substantia; quare cum ex vi verborum ponatur idem numero sanguis, qui est in cælo, debet poni cum eadem numero forma, quia ex vi verborum debet poni ille numero sanguis, quem de facto Christus habuerit. Ex quo fit, vt si de facto sanguis Christi esset effusus & cum forma cadauerica, prout erat fortasse in triduo, deberet poni ex vi verborum cum illa forma; quia tunc illud compositum ex illa materia, & illa forma erat sanguis Christi.

Secundo dubitatur, an totus Christi sanguis ponatur ex vi verborum? Quidam voluerunt, solum poni ex vi verborum sanguinem, qui fuit effusus, propter illa Christi verba: *hic est sanguis meus, qui pro vobis effundetur*, &c. Addunt tamen, nunc poni ex vi verborum totum Christi sanguinem; quia Christus resurgens solum resumpsit sanguinem effusum. Verius tamen est, ex vi verborum etiam in cæna positum fuisse totum Christi sanguinem; primo, quia iuxta probabilem sententiam Christus totum sanguinem effudit, vt ex vulnere lanceæ constat. Secundo, quia licet non totus esset effundendus quoad singulas partes, de toto tamen dici potuit, effundendus: sicut licet non totum corpus martyris deuoretur à bestiis, quoad singulas partes, & ossa, de toto tamen dici poterat: *Hoc corpus deuorabitur*, &c. Tertio, quia verba illa, *Hic est sanguis meus*; non dependent in sua significatione à verbis sequentibus, quia (vt videbimus infra) per illa priora fit consecratio; sed illa secundum se sunt indefinita; ergo supponunt pro toto sanguine. Vltimo, quia Tridentinum, vbi supra, vniuersaliter & indefinite docet ex vi verborum poni sanguinem; ergo non debet limitari ad partem sanguinis.

Tertio dubitari potest, an ponatur ex vi verborum totus sanguis, qui effusus est in passione? Hæc dubitatio pendet ex alia questione, an manserit in terris aliqua particula sanguinis effusi de quo Suarez 2. som. in 3. part. disp. 47. sect. 1. & Valquez 1. tom. in 3. part. disp. 36. cap. 8. & nos disp. 14. de Incarnat. sect. 6. vbi diximus verius esse quod aliqua pars remanserit; vt apparet in spinis, sudario, lancea, &c: non tamen sub forma sanguinis, sed sub alia diuersa, retento pristino colore: quo supposito, dicendum est, nunc de facto poni solum sanguinem, quem Christus habet; nam ille qui remansit, iam non est sanguis Christi, imo nec sanguis.

Petes, an si fieret vera consecratio tempore passionis, quando pars sanguinis erat effusa, & pars effundenda, deberet vtrique poni ex vi verborum? Ratio dubitandi est, quia digitus antea abscissus non poneretur ex vi verborum appellatione corporis; ergo nec pars sanguinis separata à reliquo.

Ee 2

Respon

106.

Inflansia.

Dilectus.

107.

Totum Christi sanguis ponitur ex vi verborum.

108.

Remansit aliquæ pars sanguinis in terris, non tamen sub forma sanguinis.

109.

Quæstio.

Satisfit.

Respondeo tamen, utramque partem ponendam; quia utraque vera erat sanguis Christi. Ad exemplum autem de digito abscisso, quidquid sit de veritate antecedentis, dici potest, discrimen esse, quod corpus in ratione corporis importat continuationem, & vnionem partium inter se; quare licet appellatione corporis significaretur illud solum, quod est per modum vnus continui sufficientis, ut dicatur corpus humanum: sanguis tamen non postulat ex sua significatione talem continuationem, sicut neque aqua, aut alia huiusmodi. Quomodo autem ad id conducatur distantia, vel cōiunctio moralis effusionis, vel abscissionis, diximus illa *disp. 14. sect. 5.* An vero sanguis in triduo manserit congelatus, an liquidus, saltem quoad partes reassumendas, non constat; illud mihi verissimū est, mansisse sub vera forma sanguinis incorrupti eo modo, quo corpus mansit in ratione corporis incorrupti: nam eadem videtur esse ratio de utroque, & vnio hypostatica Verbi ad sanguinem, quæ etiam in triduo durauit, id postulabat.

Dubitatur
quarto.

Quarto dubitari potest, an totus sanguis in Eucharistia ex vi verborum sit continuus: Ratio dubitandi est, quia potest contingere, non esse totum continuum intra venas, præsertim in triduo. P. Suarez *disp. 1. sect. 3.* respondet affirmatiue, quia res liquida eo ipso quod habeat approximationem localem, vniantur & continuantur; ergo cum totus sanguis ponatur in distans, eo ipso ponitur continuus.

Respondet
Suarez.110.
Reycitur
primo.

Hæc tamen sententia nullo modo placet; primo, quia hinc sequitur in Eucharistia singulas particulas sanguinis vniri cum singulis, & quamlibet cum omnibus aliis; quia omnibus, & singulis est æque præfens. Secundo, quia sequeretur, sanguinem Christi in Eucharistia habere modum substantialem absolutum, quem non haberet in cælo; quod nouum est apud Theologos. Tertio, quia indistantia, quam habent partes sanguinis in Eucharistia, tantum abest, quod conducatur, ut potius obstat ad continuationem: tum quia propinquitas requisita ad vnionem continuatiuam est propinquitas vtriusque extremi per contractum, & iuxta positionem, non per intimam præsentiam in eodem omnino locorum etiam, quia sanguis Christi, prout in Eucharistia, est incapax secundo illum statum patiendi aliquid ab agente naturali (ut vidimus *disp. sequenti*) ergo illa præsentia patrum non est sufficiens, ut resurget vnio inter illas. Alioquin si iuxta species consecratas poneretur alius sanguis humanus, continuaretur etiam cum sanguine Christi, eo quod haberet approximationem sufficientem ad continuationem, quod est valde absurdum.

Secundo.

Tertio.

SECTIO VI.

Utrum Diuinitas, & Personalitates Diuinae sint in Eucharistia ex vi verborum?

111.
Quæstio
secunda.

Non dico, *utrum ponantur*, quia certum est naturam, vel personalitates Diuinas non accipere nouam præsentiam ad species; sed *utrum sint*: hoc est, an significantur ex vi verborum, ut præfentes in Eucharistia. Et in primis certum est personam Verbi esse ad minus per concomitantiam in Eucharistia propter vnionem cum humanitate Christi; ut docet Tridentinum ubi supra, dicto *cap. 3.* Difficultas tamen est, an sit etiā ex vi verborum. Ratio dubitandi oritur ex verbis, quibus dicitur in persona Christi, *hoc est corpus meum*; nam *li meum* significat, illud corpus esse proprium personæ loquentis; ergo significat, quod terminatur per illam personalitatem; ergo ex vi verborum significatur illud corpus esse vni-

Ratio dubi-
tandi.

sum hypostaticè Verbo Diuino; ergo ex vi verborum significatur vnio, & per consequens ipsa persona Verbi.

Respondent aliqui, hoc argumento solum probari, esse ex vi verborum vnionem hypostaticam ad Verbum, non tamen ipsam personam Verbi; quia vnio sola sufficit ad denominandum illud corpus Christi. Sed contra, quia si argumentum aliquid probat, probat etiam de personalitate, quia licet hoc, quod est, corpus esse vnicum, proueniat formaliter à sola vnione; cæterum hoc, quod est esse substantens, non prouenit à sola vnione, sed ab ipsa substantia; ergo cum *li meum* significet, corpus esset terminatum substantentia personæ loquentis consequens est, ut non sola vnio, sed etiam substantia ipsa significetur.

Propter hanc rationem videtur aliquibus probabilis hæc pars: communis tamen, & vera sententia negat, personam Verbi esse ex vi verborum, & constat satis ex Tridentino supra dicente, Diuinitatem esse in Eucharistia propter admitabilem eius cum corpore, & anima vnionem: ubi ex contextu constat, Concilium non numerare Verbum in iis, quæ in Eucharistia sunt ex vi verborum. Neque obstat argumentum supra factum. Ad quod P. Valquez *disp. 185. num. 14.* indicat, pronomen *Meum* non refertur suppositum, sed naturam humanam; cuius dicitur esse illud corpus; & ideo non debere suppositum esse sub speciebus ex vi verborum.

Hoc tamen assertum indiget explicatione; nam re vera illud *meum*, magis directe, & immediate significat suppositum, quam naturam loquentis. Dicere enim *corpus meum*, idem est, ac si dicas, *corpus mei*; illud autem, *mei*, est genitiuus pronominis *Ego*; & quidem illud pronomen *Ego*, non significat directe naturam, sed suppositum loquentis: non enim possum dicere: *ego sum natura humana*, sed *ego sum persona*; ergo illud *Ego* stat pro supposito in recto, non pro natura; & per consequens *corpus mei* erit idem ac corpus suppositi, quod *sum ego*: semper enim loquitur suppositum in persona sua, nec potest loqui nomine naturæ in recto, quia omnes voces impolite sunt ad significandam loquutionem suppositi.

Fateor tamen, illud *Meum*, licet magis directe significet, & referat suppositum, magis tamen determinate significare naturam loquentem: omnis enim loquutio creata, est actio immediata alicuius naturæ intellectualis, quæ per illam loquutionem exprimit suam mentem, & per consequens necessario exprimitur natura, cuius mens exprimitur, & exprimitur talis natura determinata, quæ est principium proximum loquutionis; sed magis directe, licet minus determinate, exprimitur suppositum per illud pronomen *Ego*, & *Meum*. Nam sicut *Disputat. 13. de Incarnat. Sect. 3.* diximus, illas voces *hic homo*, significare directe suppositum, & indirecte humanitatem, sed tamen hanc determinate, suppositum vero in consulo, ita ut, *hic homo*, idem sit ac, *suppositum huius humanitatis*: sic dicendum est de illo pronomine *Ego*, quod idem sit ac suppositum huius naturæ loquentis. Quare, quando dico: *hoc est humanitas mea*, idem est ac dicere, hæc est natura humana suppositi, quod terminat hanc naturam loquentem. Hinc enim est, quod Deus loquens de se ipso per loquutionem procedentem immediate à natura Diuina, & non à supposito, possit dicere: *Ego sum Pater, ego sum Filius, ego sum Spiritus sanctus*; quia scilicet illud *ego* determinat semper solam naturam loquentem, non vero suppositum, ut sensus sit: suppositum huius naturæ loquentis, est Pater, est Filius, est Spiritus Sanctus: quod verum est, non